

Sygn. akt I CSK 3673/22

## POSTANOWIENIE

Dnia 30 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa M. K.  
przeciwko Z. U.  
o zapłatę,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej  
w dniu 30 listopada 2022 r.,  
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego  
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie  
z dnia 5 marca 2021 r., sygn. akt VI ACa 479/20,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Warszawie na rzecz adwokata K. D. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

### UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 29 sierpnia 2019 r. Sąd Okręgowy w Warszawie zasądził od pozwanego Z.U. na rzecz powoda M. K. kwotę 70 000 zł z odsetkami maksymalnymi za opóźnienie od dnia 21 maja 2010 r., a w pozostałym zakresie oddalił powództwo.

Wyrokiem z dnia 5 marca 2021 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie orzekając na skutek apelacji obu stron zmienił częściowo wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 29 sierpnia 2019 r. w ten sposób, że w punkcie pierwszym oddalił

powództwo o zasądzenie odsetek maksymalnych za opóźnienie od kwoty 70 000 zł od dnia 21 maja 2010 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie odsetek ustawowych od tej kwoty od dnia 21 maja 2010 r. do dnia 28 listopada 2014 r. i zasądził od kwoty 70 000 zł odsetki ustawowe od dnia 29 listopada 2014 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty; w punkcie drugim zasądził od Z. U. na rzecz M. K. dalszą kwotę 95 000 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 29 listopada 2014 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty; oddalił obie apelacje w pozostałym zakresie i orzekł o kosztach postępowania za obie instancje stosownie do ostatecznego wyniku sporu.

U podstaw uwzględnienia powództwa i apelacji powoda legło stwierdzenie, że materiał dowodowy zgromadzony w sprawie wykazuje, że strony łączyła umowa przechowania kwoty 70 000 zł oraz umowa pożyczki kwoty 95 000 zł ( łącznie 165 000 zł), z której pozwany się nie rozliczył.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez pozwanego.

Skarżący we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powołał się na przesłankę z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. W uzasadnieniu wniosku, przywołał zarzuty naruszenia przepisów prawa materialnego, wskazane w podstawach kasacyjnych. Zdaniem skarżącego skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona Sąd drugiej instancji bezsprzecznie bowiem naruszył: art. 835 k.c. w zw. z art. 58 § 1 k.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że strony zawarły umowę przechowania z 19 grudnia 2009 r., w sytuacji, gdy jest ona bezwzględnie nieważna, ponieważ nie zawiera *essentialia negotii* umowy przechowania; art. 74 § 2 k.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie i błędne przyjęcie, że umowa pożyczki mogła zostać wykazana przez dowód ze świadków lub przesłuchania stron, w sytuacji, gdy w sprawie nie zaistniały wyjątki pozwalające na zastosowanie tego przepisu co uzasadniało zastosowanie art. 74 § 1 k.c.; art. 720 § 1 k.c. przez niewłaściwe zastosowanie i błędne przyjęcie, że w okolicznościach sprawy została zawarta umowa pożyczki w sytuacji, gdy powód nie przedłożył pisemnej umowy pożyczki, a jednocześnie nie zaistniały żadne wyjątki, które uzasadniałyby wykazanie umowy pożyczki przez dowód ze świadków lub przesłuchania stron.

### **Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.) należy rozumieć sytuację, w której skarga jest uzasadniona w sposób ewidentny, wskazując na rażące i poważne uchybienia zaskarżonego orzeczenia, które są możliwe do stwierdzenia bez konieczności prowadzenia bardziej złożonych rozumowań. Jedynie w takim wypadku możliwa jest kontrola prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji w postępowaniu kasacyjnym. Obciążenie go oczywistą i istotną wadą wskazuje, że usunięcie tego orzeczenia z obrotu leży w interesie publicznym – a tym samym, że może dojść do realizacji celu skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 kwietnia 2013 r., III CSK 67/13, niepubl. i z 29 września 2017 r., V CSK 162/17, niepubl.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15, niepubl. i przywołane tam orzecznictwo).

Bliższa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala przyjąć, by skarga była – w powyższym rozumieniu – oczywiście uzasadniona. Skarżący odniósł tę przyczynę kasacyjną do zarzutów naruszenia prawa materialnego ujętych w ramach podstaw skargi kasacyjnej, ale w uzasadnieniu wniosku brak jest takich argumentów, które wskazywałyby na kwalifikowane naruszenie prawa w ustalonym przez Sąd drugiej instancji i wiążącym Sąd Najwyższy stanie faktycznym. Przytaczając w uzasadnieniu wniosku wszystkie przepisy składające się na podstawy kasacyjne skarżący dąży w istocie do poddania pod ocenę Sądu Najwyższego podstaw kasacyjnych, nie koncentrując się w swej argumentacji na publicznoprawnym aspekcie przesłanki z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.

Ponadto, Sąd Apelacyjny nie naruszył w sposób kwalifikowany art. 835 w zw. z art. 58 § 1 k.c. W przypadku gdy przedmiotem przechowania są pieniądze przechowawca może bowiem rozporządzać oddanymi na przechowanie pieniędzmi, a do tego rodzaju stosunku prawnego stosuje się odpowiednio przepisy o pożyczce ( depozyt nieprawidłowy), ( zob. wyrok Sądu Najwyższego z 20 czerwca 1977 r., II CR 204/77, niepubl.). Do *essentialia negotii* umowy pożyczki nie należy natomiast sposób korzystania z przedmiotu pożyczki.

Nie ma również podstaw do upatrywania oczywistej zasadności skargi w naruszeniu art. 74 § 1 i 2 k.c. oraz art. 720 § 1 k.c. przez przyjęcie – wbrew obowiązującym zakazom dowodowym - że strony zawarły umowę pożyczki. Sąd Apelacyjny przyjął bowiem, że fakt dokonania czynności prawnej został uprawdopodobniony za pomocą pisma ( art. 74§ 2 k.c.). Pismem uprawdopodobniającym fakt dokonania czynności prawnej może być każdy dokument, którego treść bezpośrednio lub pośrednio wskazuje na fakt dokonania tej czynności ( zob. wyrok Sądu Najwyższego z 25 maja 2017 r., II CSK 566/16, niepubl.). Kwestia natomiast czy Sąd Apelacyjny prawidłowo przyporządkował dokument uprawdopodobniający zawarcie umowy pożyczki do tej czynności prawnej usuwa się spod kontroli Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym, dotyczy bowiem oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego ( art. 398<sup>3</sup> § 3 i 398<sup>13</sup> § 2 k.p.c.).

W konsekwencji argumentacja przytoczona we wniosku nie wykazuje tezy, że zaskarżone orzeczenie stanowi konsekwencję kardynalnych błędów w zakresie stosowania prawa materialnego, których efektem jest orzeczenie oczywiście wadliwe.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach pełnomocnika ustanowionego dla pozwanego z urzędu w postępowaniu kasacyjnym Sąd Najwyższy orzekł na podstawie § 8 pkt 6 i § 16 ust. 4 pkt 2 oraz § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (jedn. tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 18).

Sąd Najwyższy nie orzekał o kosztach postępowania kasacyjnego powoda. Mimo ustanowienia powodowi pełnomocnika z urzędu w postępowaniu kasacyjnym nie składał on bowiem odpowiedzi na skargę i nie formułował wniosku o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.